

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.003.04.2015

P/15/067

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/067 – Finansowanie ulg na przejazdy komunikacją autobusową i kolejową.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Stefan Padzik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94215 z dnia 13 marca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str.1,2)

Jednostka kontrolowana	BAGS Sadoch & Gąsior Spółka Jawna, ul. Przemysłowa 5, 05-307 Dobre ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Włodzimierz Sadoch, Janusz Gąsior, Rafał Sadoch – wspólnicy upoważnieni do reprezentowania Spółki ² .

(dowód: akta kontroli str.8,9,13)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

W okresie 2013-2014 (dalej: *okres objęty kontrolą*) przewoźnik posiadał licencję na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób i wykonywał przewozy na liniach określonych w zezwoleniach na wykonywanie przewozów regularnych.

Stosowane przez przewoźnika kasy fiskalne do sprzedaży biletów posiadały numery ewidencyjne nadane decyzjami Naczelnika Urzędu Skarbowego oraz pozytywną opinię Ministra Finansów i Prezesa Głównego Urzędu Miar. Oprogramowanie kas umożliwiało sprzedaż biletów ulgowych, o których mowa w art. 2 ust. 2-7, art. 4 ust. 1-3 i ust. 5 oraz art. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego⁴ (dalej: *ustawa o uprawnieniach do ulgowych przejazdów*).

W okresie objętym kontrolą miesięczne rozliczenia dopłat składano do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego⁵ z zachowaniem terminu określonego w umowie z Województwem Mazowieckim dotyczącej zasad przekazywania dopłat z budżetu państwa z tytułu ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego osób uprawnionych. W miesięcznych rozliczeniach dopłat sprzedaż biletów ulgowych jednorazowych i miesięcznych dokumentowano zestawieniem ich sprzedaży sporządzanym przez program „Kasa konduktorska”.

¹ Zwana w dalszej części wystąpienia: przewoźnikiem lub Spółką.

² Zgodnie z § 9 umowy Spółki zawartej w dniu 15 grudnia 2010 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 1138 ze zm.

⁵ Dalej także: Urząd Marszałkowski.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Przestrzeganie przez przewoźnika wymagań niezbędnych do uzyskania dopłat

Struktura organizacyjna podmiotu i system kontroli

Opis stanu
faktycznego

Realizacją zadań związanych z dopłatami do ulg zajmuje się w Spółce wspólnik p. Przemysław Sadoch. Przewoźnik nie wyodrębnił komórki organizacyjnej realizującej zadania w badanym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 13,14)

Przewoźnik nie wyodrębnił komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za prowadzenie kontroli prawidłowości wydawania i rejestrowania przez kierowców biletów ulgowych oraz uprawnień pasażerów do zakupu biletów ulgowych. Kierowcy przed rozpoczęciem pracy byli informowani o ustawowych ulgach i przeszkoleni w zakresie ich stosowania. Do obowiązków kierowców należy kontrola uprawnień pasażerów do zakupu biletów ulgowych.

Kontrola prawidłowości stosowania ulg przez kierowców wykonywana była przez wspólników podczas niezapowiedzianych kontroli w autobusach na określonych trasach.

W badanym zakresie w latach 2013-2014 Spółka nie była kontrolowana przez Urząd Marszałkowski i Urząd Kontroli Skarbowej.

(dowód: akta kontroli str. 14)

Przestrzeganie wymagań niezbędnych do uzyskania dopłat

W badanym okresie przewoźnik wykonywał przewóz osób łącznie na 7 regularnych liniach autobusowych na podstawie ważnych zezwoleń wydanych przez Starostę Mińskiego oraz dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Warszawie, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym⁶. Zezwolenia wydano na drukach, określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 8 czerwca 2004 r. w sprawie wzorów zezwoleń na wykonywanie krajowych i międzynarodowych przewozów drogowych osób oraz wypisów z zezwoleń⁷. W zezwoleniach określono warunki wykonywania przewozów, przebieg trasy – w tym miejscowości w których znajdują się miejsca początkowe i docelowe przewozów oraz miejscowości, w których znajdują się przystanki. Jako załączniki do zezwoleń dołączono rozkłady jazdy. W rozkładach jazdy nie podano informacji o liczbie pojazdów niezbędnych do wykonywania codziennych przewozów.

Na dzień 1 stycznia 2015 r. ważne zezwolenia zostały wydane po podpisaniu umowy z Województwem Mazowieckim dotyczącej zasad przekazywania dopłat z budżetu państwa z tytułu ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego osób uprawnionych o dopłaty z tytułu stosowanych ulg ustawowych⁸. Wspólnik Spółki wyjaśnił: *Od daty podpisania umowy z Urzędem Marszałkowskim (21.12.2010 r.) do wydania 5 zezwoleń*

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1414 ze zm.

⁷ Dz.U. Nr 144, poz. 1519 uchylone z dniem 11 kwietnia 2014 r. Od 12 kwietnia 2014 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 6 marca 2014 r. o takim samym tytule (Dz. U. z 2014 r., poz. 402).

⁸ Umowa Nr 32/NI.D.II./W/10 z dnia 21 grudnia 2010 r.

(zezwolenia nr ZTM/PI/530/2013, ZTM/PI/531/2013, ZTM/ND/492, 47, 172) przewozy pasażerskie realizowano na podstawie innych zezwoleń nr 31, 32 (wydane 5.11.2009 r.), 5552/1/1/08 (wydane 29.01.2008 r.), BZ/T/MIN/008/R/2007 (wydane 27.06.2007 r.).

(dowód: akta kontroli str. 21,28,116-123,133,134-153,190)

W badanym okresie przewoźnik posiadał licencję⁹ na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o transporcie drogowym. Starosta Powiatu Mińskiego wydał 8 kwietnia 2002 r. licencję nr 0001006 na wykonywanie transportu drogowego na obszarze wykraczającym poza granice powiatu mińskiego, z datą ważności do 8 kwietnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 15)

W badanym okresie posiadane przez przewoźnika 2 zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych utraciły ważność, tj. zezwolenie nr 31 i 32 na linię Dobrze – Mińsk Mazowiecki. Ważność ww. zezwoleń wygasła z dniem 5 listopada 2014 r. Wspólnik Spółki wyjaśnił: *Po 5 listopada 2014 r. przewozy pasażerskie na linii Dobrze – Mińsk Mazowiecki były prowadzone na podstawie nowego zezwolenia nr 172 wydanego przez Starostę Mińskiego w dniu 29.10.2014 r. Zezwolenie nr 172 zastąpiło dwa zezwolenia nr 31 i 32 wydane przez Starostę Mińskiego w dniu 05.11.2009 r.*

(dowód: akta kontroli str. 28,133)

W toku oględzin trzech autobusów o największym przebiegu, przeprowadzonych w dniu 20 marca 2015 r., stwierdzono, że były w nich kasy rejestrujące, wyposażone w program uwzględniający wszystkie rodzaje ulg. Kasy były sprawne i posiadały trwale naniesione numery ewidencyjne nadane decyzjami Naczelnika Urzędu Skarbowego w Mińsku Mazowieckim¹⁰. Ponadto kierowcy posiadali rozkład jazdy, licencję na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób i zezwolenia na wykonywanie w krajowym transporcie drogowym przewozów regularnych. Autobusy posiadały aktualne badania techniczne potwierdzone wpisem w dowodzie rejestracyjnym.

(dowód: akta kontroli str. 64,65)

Stosowane przez przewoźnika rozkłady jazdy uwzględniały przystanki, godziny odjazdów, długość linii komunikacyjnych i odległości między przystankami.

(dowód: akta kontroli str. 120-123,135,136)

W okresie objętym kontrolą zostały ustalone zasady korzystania z przystanków autobusowych:

- na terenie m.st. Warszawy z Zarządem Transportu Miejskiego na podstawie umowy¹¹,
- na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki na podstawie uchwały Rady Miasta Mińsk Mazowiecki¹² i pisma burmistrza Mińsk Mazowiecki¹³

---

⁹ W związku ze zmianą ustawy o transporcie drogowym z dnia 15 sierpnia 2013 r. „licencje” zmieniono na „zezwolenie”.

¹⁰ Decyzje Naczelnika Urzędu Skarbowego w Mińsku Mazowieckim: Nr 1412/PP4410-4799/05 z dnia 25.11.2013 r., Nr 1412/PW/4410-423/09MW z dnia 19.11.2009 r. oraz Nr US 12/PP4410-04209/04 z dnia 31.03.2004 r.

¹¹ Umowa Nr 55/ PI/2013/01 z dnia 26.11.2013 r.

¹² Uchwała Rady Miasta Mińsk-Mazowiecki Nr XXXVIII/365/14 z dnia 27.01.2014 r.

¹³ Pismo Burmistrza Miasta Mińsk-Mazowiecki Nr GK.7242.13.2014 z dnia 22.05.2014 r.

- na terenie gminy Mińsk Mazowiecki na podstawie uchwały Rady Gminy Mińsk Mazowiecki¹⁴ i pisma Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 33-50)

Cenniki opłat za przejazdy autobusowe nie były wyeksponowane w autobusach, były natomiast umieszczone na stronie internetowej przewoźnika. Ponadto cena biletu była dostępna na ekranie kas biletowych w autobusach. Cenniki zawierały ceny biletów ulgowych określone w ustawie o uprawnieniach do ulgowych przejazdów.

(dowód: akta kontroli str. 64,65)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

Ewidencja sprzedaży biletów ulgowych

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą przewoźnik stosował trzy rodzaje kas biletowych: Duo Bus¹⁶, Emar Printo Bus¹⁷, Emar – 105¹⁸.

Pierwsze dwa rodzaje kas przeznaczone były do sprzedaży biletów pełnopłatnych i ulgowych miesięcznych, trzeci rodzaj do biletów pełnopłatnych i ulgowych jednorazowych. Wszystkie trzy rodzaje kas współpracują z programem „Kasa konduktorska” przeznaczonym do rozliczania sprzedaży biletów.

(dowód: akta kontroli str.51-60,66)

Wykorzystywane przez przewoźnika oprogramowanie umożliwiało przy sprzedaży biletów stosowanie ulg, o których mowa w ustawie o uprawnieniach do ulgowych przejazdów. Wysokość kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych, określono w opaciu o raporty generowane przez kasy w ujęciu dobowej lub miesięcznej sprzedaży biletów, w tym ulgowych.

(dowód: akta kontroli str. 54,92,93)

W wyniku badania cen wybranych losowo 10 biletów na trasach w ramach linii regularnych objętych zezwoleniami stwierdzono, że ceny te były zgodne z cennikiem opłat podanym do publicznej wiadomości.

(dowód: akta kontroli str. 91)

Analiza raportów miesięcznych dopłat do ulg ustawowych, wygenerowanych przy pomocy programu „Kasa konduktorska” dla miesięcy: marzec, wrzesień i grudzień

¹⁴ Uchwała Rady Gminy Mińsk-Mazowiecki Nr XXXVII/314/14 z dnia 17.04.2014 r.

¹⁵ Pismo Wójta Gminy Mińsk-Mazowiecki ID 7240.13.2014 z dnia 20.05.2014 r.

¹⁶ Kasa zawiera program pracy w wersji źródłowej oznaczonej przez producenta symbolem 3.20 F oraz program zapisany w pamięci stałej kasy oznaczony symbolem DPB 3.20 F, z funkcją odczytu tych symboli w raporcie kasy z zapisów stałych.

¹⁷ Program pracy kasy jest oznaczony przez producenta symbolem 3.00, pamięć z programem pracy kasy jest oznaczona przez producenta symbolem EPB 3.00. Kasa współpracuje z programem OPF_PRINTO ver. 2.39 do odczytu kasy fiskalnej.

¹⁸ Program pracy kasy oznaczony jest przez producenta symbolem 1.06; pamięć z programem pracy kasy oznaczona jest przez producenta symbolem BA 1.06. Kasa współpracuje z programem OPF_EMAR-105 do odczytu pamięci kasy fiskalnej.

w okresie objętym kontrolą wykazała, że dopłaty te były zgodne z wykazywanymi w rozliczeniach miesięcznych dopłat do przewozów z tytułu sprzedaży biletów ulgowych przekazywanymi do Urzędu Marszałkowskiego.

(dowód: akta kontroli str.67-90)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

Prawidłowość sporządzania wniosków o przekazanie dopłat i ich rozliczenie

Opis stanu
faktycznego

Wszystkie wnioski o przekazanie dopłat z tytułu stosowania ulg ustawowych w okresie objętym kontrolą były sporządzane z częstotliwością miesięczną i składane do Urzędu Marszałkowskiego w terminie określonym w umowie, tj. przed 13 dniem następnego miesiąca po miesiącu, którego dotyczyła dopłata. Wnioski były składane na formularzach, których wzory podane były w załącznikach do umowy o przekazywanie dopłat.

Z tytułu dopłat do sprzedanych biletów ulgowych w latach 2013-2014 Województwo Mazowieckie przekazało przewoźnikowi łącznie 2 434,6 tys. zł, w tym w 2013 r. - 1 235,8 tys. zł i w 2014 r. - 1 198,8 tys. zł, tj. w wysokości równej kwocie wynikającej ze złożonych przez przewoźnika miesięcznych rozliczeń dopłat. Najwyższe dopłaty przewoźnik otrzymał do biletów ulgowych miesięcznych – w 2013 r. w kwocie 1 077,0 tys. zł (87,1% otrzymanych dopłat), w tym dopłata do biletów miesięcznych z ulgą 49% wyniosła 769,5 tys. zł (62,2% otrzymanych dopłat), w 2014 r. w kwocie 1 044,2 tys. zł (87,1% otrzymanych dopłat), w tym dopłata do biletów miesięcznych z ulgą 49% wyniosła 756,3 tys. zł (63,1% otrzymanych dopłat). Kwoty dopłat zostały ujęte w systemie ewidencji księgowej Spółki.

(dowód: akta kontroli str.79-90,29,30,125-132)

We wnioskach o dopłaty z tytułu stosowanych ulg zawarto określenie okresu, którego dotyczą dopłaty, rodzaju, ilość i wartości biletów ulgowych. Do wniosków dołączane były zbiorcze zestawienia miesięczne dopłat do biletów ulgowych.

(dowód: akta kontroli str.67-78,114,115)

W okresie objętym kontrolą nie zawierano umów na przewóz uczniów do szkół, zakupowano natomiast bilety ulgowe dla uczniów na podstawie imiennych zamówień na bilety miesięczne. Bilety te sprzedawano wyłącznie na trasach w ramach posiadanych zezwoleń na regularny przewóz osób według obowiązujących wówczas cenników. Płatności za te bilety regulowały szkoły i zespoły obsługi szkół. Dopłaty do tych biletów zawarte były w miesięcznych zestawieniach dopłat kierowanych przez przewoźnika do Urzędu Marszałkowskiego. W latach 2013-2014 nabyto w ten sposób 120 szt. biletów na łączną kwotę 9,0 tys. zł bez dopłat.

(dowód: akta kontroli str.181-188)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższą ocenę kontrolowanej działalności, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia 12 maja 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Stefan Padzik
Specjalista k.p.

.....
podpis

.....
podpis

---

¹⁹ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.